

Het welzijnsalfabet van ... CORONA (DEEL 2)

In deze rubriek kiest de auteur per letter één thema en licht dit kort toe aan de hand van zijn of haar ervaring hiermee. Dit geeft een unieke kijk op welzijn en preventie. In dit artikel komt deel 2 van het corona-alfabet aan bod met nieuwe inzichten voor de tweede coronagolf. Met dit corona-alfabet wil de redactieraad een overzicht geven zodat iedere preventieadviseur zijn eigen lessen kan trekken en misschien tot een voortschrijdend inzicht komt. Raadpleeg zeker ook prebes.be/vn/209 waar per letter bijkomende achtergrondinformatie kan bekomen worden.

Danny De Baere

Adviseur FOD WASO
AD Humanisering van de Arbeid
Redactieraad Veiligheidsnieuws

A Arbeidsarts / afhaalpunt / avondklok / aërosols

De alternatieve aanrakingen (zie vorig alfabet) hebben we ondertussen onder de "knie". De sociale partners hebben met hun communiqué van 7 oktober 2020 de rol van de arbeidsarts in de coronaperiode onderstreept. Afhaalpunten bij winkels zijn nu mogelijk, maar wel opletten voor de avondklok. Op 4 november waarschuwde Sciensano voor de eerste keer over aërosols, vandaar het belang van verluchting.

B Beelden / bijzondere coronacommissie

Niet enkel minister Vandenbroucke, maar zowat iedereen die de beelden van de Luikse ziekenhuizen zag, werd daardoor geraakt. Het doet ons terug denken aan de Noord-Italiaanse beelden van ziekenhuizen in het voorjaar van 2020. Als preventieadviseur weten we dat communicatie met beelden krachtig zijn. Deze beeldtaal van prof. Johan Neyts kon ook tellen: "In het voorjaar zaten we op Mont Blanc, nu bijna op Mount Everest". Dit wordt in de literatuur beschreven als het "picture superiority effect". Op 2 juli 2020 startte in De Kamer de Bijzondere coronacommissie om lessen te trekken uit de eerste golf.

C Coronacommissaris / coronabarometer

De nieuwe regering heeft een coronacommissaris aangeduid voor minstens 12 maanden. Pedro Facon zal onder andere de coördinatie en

communicatie moeten stroomlijnen. Volgens de laatste berichtgeving zou de coronabarometer er niet komen.

D Doden / daklozen

Alle landen ter wereld publiceren dagelijks cijfers over de uitbraak van het coronavirus. Er worden vergelijkingen gemaakt met de Spaanse griep en doden tijdens WO1 en WOII. Tijdens WOII vielen 400.000 Amerikaanse doden te betreuren. Het aantal overlijdens in Amerika ten gevolge van covid-19 komt medio november al dicht in de buurt van dit cijfer (ca. 250.000). Met de avondklok moeten we allemaal 's nachts binnen blijven, maar wat als je geen dak boven je hoofd hebt? Een reportage van "Terzake" liet zien hoe moeilijk het is voor daklozen om de coronamaatregelen na te leven.

E Efkes serieus nu

Alex Agnew, Soe Nsuki, William Boeva en nog enkele andere Antwerpse comedians riepen in een gezamenlijke video "Efkes serieus nu", op om de coronamaatregelen te volgen.

F Fietsen

Fietsen en wandelen waren zeer populaire buitenactiviteiten in de eerste coronaperiode. De reglementering over al dan niet toegelaten buitenactiviteiten wisselde sterk.

G Geestelijke gezondheid / gamers

In het najaar werd in De Kamer het verslag van de hoorzitting van het coronavirus met impact op de geestelijke gezondheid gepresenteerd. Spelhonger creëerde een ware gamehause tijdens de coronaperiode. Het aantal gamers steeg

en de game-industrie deed gouden zaken.

H Handen / handhaven

Tijdens de tweede coronagolf was niet zozeer het materiaal (mondmaskers, bedden, beademingstoestellen) een probleem, maar wel het aantal handen. Covid-patiënten hebben nu eenmaal meer zorg nodig en er was tevens meer besmetting en een grotere uitval onder zorgmedewerkers. Onze handen moeten we blijven wassen en kunnen we ook gebruiken voor het applausseren voor de zorg. De handhaving zal in deze tweede golf ook strikter zijn. Er wordt zelfs opgeroepen om zwaarwichtige inbreuken te melden bij de Arbeidsinspectie.

I Intensieve zorgen

Er was eerst een vrees dat 2000 bedden op intensieve zorgen niet zouden volstaan in de tweede coronagolf. Medio november waren er 1500 bedden ingenomen.

J Jongeren

In deze coronaperiode wil men de scholen zo lang mogelijk openhouden zodat jongeren fysiek contact met elkaar kunnen hebben. Maar de besmetting van jongeren gebeurt voornamelijk buiten de scholen. Wetenschappers raken er niet uit of kinderen nu wel of niet motor zijn van de verspreiding?

K (Corona)kapsel / kappers

Nadat eind oktober de kappers minder klanten zagen, was er in het allerheiligenweekend een stormloop - uit vrees om opnieuw met coronakapsels opgezadeld te raken - omdat de kappers als contactberoep op 2 november 2020 opnieuw hun zaak moesten sluiten.

L Licht / lockdown

Diverse organisaties zoals De Warmste Week, #ZORGVORLICHT en individuen roepen op om in tijden van nood klaar te staan om mensen te helpen. Met een lichtje kan je tonen dat we er willen zijn voor elkaar. Het L-woord werd zo lang mogelijk vermeden maar uiteindelijk kwam het woord strengde lockdown ook uit de mond van premier De Croo. Lockdown is ondertussen ook een kaartspel met 164 actie- en karakterkaarten waarbij je in de huid kruipt van een expert en zijn team om in 10 speelronden de pandemie onder controle te krijgen.

M Mobiliseren

De diverse soorten maskers kennen we ondertussen (zie vorig alfabet). Ten gevolge van de coronacrisis zijn er vele middelen gemobiliseerd.

N Nudgen / NAR

Nieuwe technieken zoals nudgen en een hackaton stonden vermeld in de formateursnota van De Croo en Magnette rond covid-19. De NAR heeft hierover ook een mooie thematische webpagina.

O Overheidsopdrachten

Covid-19 heeft ook impact op het uitvoeren van overheidsopdrachten.

P Psychologen

In deze tweede coronagolf wil men de zorgsector ondersteunen met 1.500 extra psychologen. Zoals bij de vorige coronaperiode dient men oog te hebben voor de psychosociale risico's.

Q Quarantaine^{bis}

Naast de meetstrategie, veranderde ook de quarantainestrategie van 14 dagen naar 7 of 10 dagen al naargelang het geval. Het devies was altijd zo weinig mogelijk wisselende contacten te hebben. Naast quarantaine was er ook isolatie. Quarantaine is een voorzorgs-

maatregel wanneer je (nog) niet ziek bent. Als je COVID-19 klachten hebt of positief test, moet je in isolatie.

R Rouwen (op de werkvloer) / remote (audits)

Afscheid nemen van een geliefde is in coronatijden helemaal anders. Maar ook rouwen op de werkvloer blijkt nog een taboe te zijn. Daarom organiseert Prebes hierover een opleiding. Twee jaar geleden was er een conceptnota in het Vlaamse parlement betreffende rouwondersteuning op de werkvloer en begin 2020 was er een wetsvoorstel ten einde de werknemer recht te geven op tien dagen rouwverlof bij het overlijden van een naastbestaande. Als preventieadviseur van een gecertificeerd zorgsysteem ben je vermoedelijk geconfronteerd met remote auditing.

S (Meet)strategie / solidariteit / statistiek

De meetstrategie veranderde in functie van de beschikbaarheid van testen. Dagelijks werden we geconfronteerd met cijfers en statistiek. De eerste coronaperiode werd gekenmerkt met een hoge solidariteit. Hoe zal het tijdens de tweede periode zijn?

T Telewerken

Telewerken werd eerst aangeraden. Daarna zelfs verplicht met een controle door de politie en Arbeidsinspectie.

U (Tweede) uitbraak / unlocking

Het duurde lang voordat bij de tweede corona-uitbraak het woord lockdown werd gebruikt. In Nederland is een onderzoek gepland met de naam "Intelligent Unlock: Business resilience during and after the covid-19 pandemic".

V Ventileren / vaccin / verluchten

In de tweede coronaperiode zijn er 2 nieuwe gouden regels bijgekomen, namelijk verluchten en activiteiten in de open lucht doen. Zowel in het SERV-advies als in de nieuwe generieke gids wordt het belang van ventilatie onderstreept. In het najaar was er een opbod in timing wanneer een vaccin beschikbaar zou zijn, welke gretig door de pers

werd opgepikt. Enkele dagen na de Amerikaanse presidentsverkiezingen pakten AstraZeneca en Pfizer uit met berichten over hun vaccin. Ondertussen blijven de meest realistische prognoses voorjaar 2021 voor de eerste vaccinaties.

W Wisselende contacten / water

Beperk het aantal wisselende contacten zodat het virus zich niet verder onder de bevolking kan verspreiden. Ook een blijvende oproep om water ter beschikking te hebben op (bouw)werken zodat de basishygiëne van handen wassen ook daar gegarandeerd is (zie vorig alfabet).

X (E)xponentieel / dag X (sociale verkiezingen)

Er was een oproep om de sociale verkiezingen zoveel mogelijk elektronisch te laten verlopen. Er zijn ondertussen richtlijnen tot het coronaproof inrichten van de sociale verkiezingen. Op 23 september 2020 werd de verkiezingskalender omtrent de sociale verkiezingen hervat, welke in de onderneming overeenkomt met de nieuwe dag X+36. Preventieve maatregelen kunnen de exponentiële groei van het coronavirus tegenhouden en het reproductiegetal laten dalen.

Y YouTube / dag Y (sociale verkiezingen)

De nieuwe dag X+36, gaat 54 dagen voorafgaand aan de eigenlijke verkiezingsdag Y van de sociale verkiezingen. Op YouTube zijn er verschillende filmpjes te vinden over covid-19. Ook de persconferenties van het crisiscentrum kan je terugvinden op dit kanaal.

Z Ziekenhuisopnames / zoönose

Het aantal ziekenhuisopnames en mensen op intensieve zorgen was het nieuwe criterium vanaf eind oktober en niet meer het aantal besmettingen (na een aangepaste teststrategie). Covid-19 is een zoönose omdat het kan overgedragen worden van dier op mens. ♦

Bronnen en externe links van dit artikel vind je terug op prebes.be/vn/209.